

Nr 30.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillstånd för postexpeditören Anna Marin att övergå på den från och med den 1 juli 1920 gällande avlönings- och pensionsstat för postverket; given Stockholms slott den 14 januari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Walter Murray.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 januari 1921.

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, TAMM, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Murray anförde:

Med skrivelse den 17 juni 1920 har kvinnliga postföreningen överlämnat en av kvinnliga postexpeditören Anna Marin hos Kungl. Maj:t

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 25 häft. (Nr 30.)

gjord framställning om tillstånd för Marin att övergå på den från och med den 1 juli 1920 gällande avlönings- och pensionsstaten för postverket.

Postexpeditören Marin, som är född den 20 september 1862, anställdes såsom e. o. postexpeditör den 28 december 1883 samt befordrades — efter att den 8 december 1897 hava förordnats att från 1898 års ingång tillsvidare vara postexpeditör — den 14 december 1907 till ordinarie postexpeditör, räknat från och med den 1 januari 1908. Enligt då gällande avlöningsstat voro postexpeditörsbefattningarna hänfödda till fyra olika lönegrader, av vilka de två högre voro avsedda huvudsakligen för manliga och de två lägre huvudsakligen för kvinnliga tjänstemän. Emellertid hade jämväl en del kvinnliga befattningshavare — nämligen de, vilka förut innehaft förordnande såsom postexpeditörer, och bland dem Marin — uppflyttats till andra eller näst högsta lönegraden, för vilken den fasta slutavlöningen utgjorde 2,800 kronor.

I samband med den vid 1909 års riksdag beslutade, genom kungörelse den 27 augusti 1909 (nr 104) fastställda löneregleringen bestämdes från och med år 1910 postexpeditörsgraderna till allenast två, en manlig och en kvinnlig, och bestämdes slutavlöningen för den senare till 2,100 kronor. För kvinnlig postexpeditör, som icke åtnjöte ortstillägg, höjdes efter tre år slutavlöningen med 100 kronor, vilket belopp ansågs tillhöra lönen, men dock icke medförde höjning av pensionsunderlaget. Postexpeditören Marin övergick icke å den nya lönestaten, utan kvarstod å äldre stat. Därest hon övergått på den nya staten, skulle hennes fasta avlöning hava minskats från 2,800 till 2,200 kronor, varjämte hon skulle i pensionshänseende hava lidit en minskning av 525 kronor per år. Ifråga om avlöningen är dock att märka, att genom övergångsbestämmelser till 1910 års avlöningsstat fastslogs, att vederbörande genom personligt lönetillägg å den nya lönestaten skulle vara tryggade mot avlöningsminskning genom övergången. Vad den återstående tjänstetiden beträffar skulle övergången sålunda icke hava inneburit någon ekonomisk förlust för Marin.

På grund av innehållet i 45 § i avlöningsreglementet av den 19 juni 1919 (nr 343) för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk blevo tjänstemän, som tillhörde äldre lönestat än den vid den nya löneregleringens ikraftträdande den 1 juli 1920 gällande, ej delaktiga av denna lönereglering. Marin kvarstår sålunda alltjämt på den vid tiden för hennes befordran till ordinarie postexpeditör gällande staten. Därest framställningen om tillstånd för henne att övergå på den från och med den 1 juli 1920 gällande staten skulle bifallas, komme hon att få sin fasta årslön ökad från 2,800 till 3,516 kronor.

Då dyrtidstillägg å lönen enligt den gamla staten utgår enligt de för statstjänstemän i allmänhet gällande grunder, under det att å lönerna enligt avlöningsreglementet av år 1919 sådant tillägg utgår med de för kommunikationsverken gällande, reducerade belopp, skulle den totala förbättringen av de sammanlagda avlöningsförmånerna bliva omkring 600 kronor om året. Vad beträffar pensionsbeloppen är skillnaden å de olika staterna högst obetydlig, i det att pensionen å den gamla staten komme att utgöra 2,100 och å den nya 2,136 kronor.

De av Marin under tiden från och med den 1 januari 1910 inbetalda årliga pensionsavgifterna överstiga vad av henne för varje särskilt år skulle hava erlagts i dylika avgifter, därest hon övergått på 1910 och 1919 års stater, varför i föreliggande fall fråga icke uppstår om skyldighet för Marin att vid eventuell övergång till den nya staten erlagga retroaktivavgifter av nu angivna natur.

I infortrade utlåtanden hava generalpoststyrelsen den 6 juli och kommunikationsverkens lönenämnd den 8 oktober 1920 tillstyrkt bifall till framställningen.

Generalpoststyrelsen och lönenämnden.

Att Marin ej kunnat övergå å den från och med den 1 juli 1920 tillämpade nya lönestaten, varigenom hon skulle erhållit en förbättring av sina avlönings- och pensionsförmåner, är, som av det anförda framgår, beroende på att hon tillhört en äldre lönestat än den vid löneregleringens ikraftträdande gällande 1910 års avlöningsstat. Å andra sidan har hon ej haft anledning ingå å sistnämnda stat, då detta skulle medfört en försämring i hennes pensionsförmåner. Det synes vid sådant förhållande i viss mån obilligt, om hon på grund av förhållanden, som ej kunnat förutses, skulle gå miste om de förmåner, som den nya löneregleringen för henne skulle medföra.

Departementschefen.

Riksdagen har under senare år i flera fall medgivit rätt för tjänstemän inom olika verk att övergå på ny lönestat utan hinder därav att vederbörande icke inom föreskriven tid fullgjort i sådant avseende stadgad anmälan. I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 58 har även 1920 års riksdag medgivit rätt för en person, som vid en tidigare lönereglering förklarat sig önska kvarstå på gammal stat, att oavsett det sålunda en gång gjorda valet övergå på en senare och för tjänstemannen i fråga förmånligare lönestat än den, till vilken övergång tidigare avböjts. Då förhållandena i förevarande fall äro jämförliga med det sålunda anförda, anser jag mig böra tillstyrka bifall till den gjorda framställningen, och torde, i likhet med vad i nyssberörda fall ägde rum, Marin böra berättigas övergå på den nya staten från och med månaden näst efter

den, under vilken Kungl. Maj:ts beslut i ärendet kommer generalpoststyrelsen tillhanda.

I innevarande års statsverksproposition har Kungl. Maj:t framlagt förslag till avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen. Beträffande befattningshavares övergång å ny stat hava i detta reglemente föreslagits i huvudsak enahanda bestämmelser som de enligt 45 § i avlöningsreglementet för kommunikationsverken gällande. Emellertid har i samband härmed begärts riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att i förekommande fall medgiva, att det föreslagna nya reglementet må äga tillämpning jämväl å en å äldre stat än den nuvarande kvarstående tjänsteman, därest denne förklarade sig villig underkasta sig nämnda reglemente. Något behov av ett dylikt generellt bemyndigande för kommunikationsverkens del torde emellertid, enligt vad jag från vederbörande verksstyrelser inhämtat, ej föreligga.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kvinnliga postexpeditören Anna Marin må från och med månaden näst efter den, under vilken Kungl. Maj:ts beslut i ärendet kommer generalpoststyrelsen tillhanda, övergå på den från och med den 1 juli 1920 gällande avlönings- och pensionsstat för postverket.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Edvard Söderberg.